

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

1 (8)

PM

Datum
2019-08-28

Ärendenr
MSB 2015-03091

KC-ST
Patrik Hjulström
010-240 53 56
Patrik.Hjulstrom@msb.se

**Gemensamma grunder för samverkan och ledning:
Strategisk plan för implementering 2019-2022 –
fokusområde stöd till aktörerna**

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Innehåll

Gemensamma grunder för samverkan och ledning:.....	1
Strategisk plan för implementering 2019-2022	1
Bakgrund	3
Om den strategiska planen	3
Avgränsningar.....	3
Målgrupper.....	4
Strategi för implementeringsarbetet.....	4
Övergripande syfte med implementeringsarbetet 2019-2022	5
Övergripande mål för implementeringsarbetet 2019-2022.....	5
Lokal och regional nivå – kommuner och länsstyrelser	5
Nationell nivå - bevakningsansvariga myndigheter.....	5
Näringslivsaktörer	5
Stödjande aktörer.....	5
Effekt- och färdighetsmål.....	6
Effektmål - övergripande	6
Effektmål – lokal och regional nivå:.....	6
Effektmål - nationell nivå – bevakningsansvariga myndigheter.....	6
Effektmål – näringslivsaktörer	6
Effektmål - aktörer som erbjuder metod-, teknik- och kompetensstöd.....	6
Färdighetsmål aktörsgemensamma former och helhetsmetoden:	7
Årsvisa handlingsplaner	8
Uppföljning.....	8

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Bakgrund

Mellan 2012-2014 utvecklade MSB i projektet *Ledning och Samverkan (Projekt LoS)* tillsammans med andra aktörer *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*. De gemensamma grunderna uppfattas i dagsläget av många aktörer som en doktrin och har fått ett brett genomslag inom svensk krisberedskap. Grunderna är utgångspunkten och basen för utvecklingen av arbetsformer för inriktning och samordning på lokal, regional och nationell nivå.

Under perioden 2015-2018 har MSB bedrivit ett aktivt arbete med att erbjuda och samordna stöd till aktörernas implementering av grunderna på samtliga samhällsnivåer. Under 2018-2019 har MSB satsat på att bredda det redan etablerade arbetssättet till att också omhänderta resultat från utvecklingsprojekt inom området samverkan och ledning så som vägledning för integrerad kriskommunikation och vägledning för lokal ISF.

Under 2018 har MSB genomfört behovsdialoger med representanter från bevakningsansvariga myndigheter, länsstyrelser och kommuner. Syftet med behovsdialogerna var att skapa en bild av hur långt implementeringen har kommit och hur aktörerna upplever MSB:s stöd, samt att fånga in vilka behov de olika aktörerna har fram till 2022.

Aktörer på samtliga tre nivåer efterfrågar fortsatt stöd av MSB i implementeringen av Gemensamma grunder och nya komponenter på området. Främst behövs insatser för kunskapsöverföring på lokal, och nationell nivå, på den regionala nivån (länsstyrelserna) efterfrågas särskilt processtöd för att bättre kunna stödja sina kommuner att vidareutveckla det geografiska områdesansvaret.

Den nationella risk- och förmågebedömningen för 2018 bekräftar behovet genom att påpeka att krisberedskapen behöver stärkas ytterligare, särskilt mot bakgrund av den återupptagna totalförsvarsplaneringen. MSB:s arbete och projekt kopplat till civilt försvar, stabsarbetsmetodik, ledningssystem inom kommunal räddningstjänst samt erfarenheter från större samhällsstörningar under de senaste åren gör att det fortsatt finns ett starkt behov av stöd från MSB i implementeringsarbetet av de gemensamma grunderna för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Om den strategiska planen

Den strategiska planen syftar till att inrikta MSB:s arbete under perioden 2019-2022 genom effektmål. Årsvisa handlingsplaner tas fram för att konkretisera arbetet. Mätpunkter utvecklas och etableras på årsbasis för att möjliggöra uppföljning av implementeringsarbetet.

Avgränsningar

- Planen fokuserar enbart på det direkta stödet till aktörerna och på de delar som berör MSB:s enhet för samverkan och ledning samt samordnat stöd (KC-ST). Arbetet koordineras löpande med andra delar av MSB:s linjeverksamhet så som den operativa verksamheten, utbildning och övning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

- Förberedelser för integrering i MSB:s linjeverksamhet görs inom ramen för MSB:s ordinarie verksamhetsplanering. Se separat dokument för denna planering.
- Implementeringsarbetet inriktar sig på aktörsgemensamt arbete. Aktörsspecifik förmåga byggs i huvudsak av aktören själv. Fokus för MSB:s stöd är inom ramen för det aktörsgemensamma.

Målgrupper

- Tidigare fastställda samt framtida prioriterade geografiska områden enligt totalförsvarsplaneringen.
- Geografiska områdesansvariga aktörer på lokal och regional nivå. Bevakningsansvariga myndigheter framför allt inom områden energiförsörjning, finansiella tjänster, hälso- och sjukvård samt omsorg, livsmedel, information och kommunikation, transporter samt skydd och säkerhet.
- MSB (Internt)
- Utvalda näringslivsaktörer, särskilt inom samhällsviktig verksamhet (Ej primär målgrupp)
- Aktörer som erbjuder metod- teknik- och kompetensstöd så som utbildningsanordnare inom området samverkan och ledning. Till exempel universitet, högskolor, privata företag och konsulter.

Strategi för implementeringsarbetet

Under 2019-2022 ges MSB:s stöd till aktörernas praktiska tillämpning av Gemensamma grunder i form av erbjudanden till regional nivå (länsstyrelserna) och nationell nivå (bevakningsansvariga myndigheter). Erbjudandena skickades ut i september 2018.

- MSB:s implementeringsstöd till lokal nivå sker via länsstyrelserna.
- MSB stödjer aktörerna med såväl kunskapsöverföring som processtöd.
 - Kunskapsöverföring innebär framför allt utbildningsinsatser, såväl direkt genomförande som train-the-trainer-koncept.
 - Processtödet är ett sätt att genom strategiska diskussioner och praktisk planering, och i viss utsträckning genomförande av kunskapshöjande aktiviteter, underlätta för länsstyrelser och bevakningsansvariga myndigheter att stärka den aktörsgemensamma förmågan enligt målen i den strategiska planen (se nedan).
- Aktörer som erbjuder metod- teknik- och kompetensstöd så som utbildningsanordnare inom området samverkan och ledning har en viktig roll. MSB stödjer dessa aktörer med bl. a utbildningsmaterial.
- Stödet till privat- offentlig samverkan utvecklas under perioden i samarbete med aktörerna.
- Implementeringsarbetet bedrivs utifrån årsvisa handlingsplaner som innehåller planerade aktiviteter som syftar mot målen som beskrivs nedan.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Övergripande syfte med implementeringsarbetet 2019-2022

Syftet med MSB:s stöd och erbjudandena (hösten 2018) är att stödja aktörerna i att gå från teori till praktik gällande både grunddoktrinen, och nya komponenter inom samverkan och ledning. Syftet är även att stödja den pågående totalförsvarsplaneringen ur ett samverkan- och ledningsperspektiv.

Övergripande mål för implementeringsarbetet 2019-2022

Lokal och regional nivå – kommuner och länsstyrelser

- Via länsstyrelserna höja förmågan hos kommunerna att tillämpa färdigheterna för aktörsgemensamma former och helhetssyn i hanteringen av samhällsstörningar för att uppnå inriktning och samordning.
- Höja förmågan hos länsstyrelserna att tillämpa färdigheterna för aktörsgemensamma former och helhetssyn i hanteringen av samhällsstörningar för att uppnå inriktning och samordning.
- Höja förmågan hos länsstyrelserna att utveckla förmågan hos aktörerna inom sitt geografiska område i att uppnå inriktning och samordning genom aktörsgemensamma former och helhetssyn.

Nationell nivå - bevakningsansvariga myndigheter

- Höja förmågan hos bevakningsansvariga myndigheter (inklusive MSB) att tillämpa färdigheterna kring aktörsgemensamma former och helhetssyn i hanteringen av samhällsstörningar, såväl inom sitt ansvarsområde som tvärasektoriellt mellan sektorer.
- Höja förmågan hos bevakningsansvariga myndigheter (inklusive MSB) att utveckla förmågan hos aktörerna inom ansvarsområdet att uppnå inriktning och samordning genom aktörsgemensamma former och helhetssyn.

Näringslivsaktörer

- Höja förmågan hos utvalda näringslivsaktörer att kunna ingå i aktörsgemensamma former och använda helhetsmetoden i hanteringen av samhällsstörningar för att uppnå inriktning och samordning.

Stödjande aktörer

- Underlätta för aktörer som erbjuder metod- teknik- och kompetensstöd att arbeta i enlighet med gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar genom att erbjuda dessa lättillgängligt, uppdaterat och kostnadsfritt material.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Effekt- och färdighetsmål

Effektmål - övergripande

Att aktörer inom samhällsskydd och beredskap har en samsyn på hur ledning och samverkan ska bedrivas vid samhällsstörningar på lokal, regional och nationell nivå.

Effektmål – lokal och regional nivå:

- En majoritet av kommunerna tillämpar färdigheterna för aktörsgemensamma former och helhetsmetoden inom sitt geografiska områdesansvar så som de är definierade i *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*.
- Samtliga kommuner ska kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå vid en samhällsstörning¹.
- Samtliga länsstyrelser tillämpar färdigheterna för aktörsgemensamma former och helhetsmetoden inom sitt geografiska områdesansvar så som de är definierade i *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*.
- Samtliga länsstyrelser stödjer kommunerna inom länet att höja sin förmåga att tillämpa färdigheterna för aktörsgemensamma former och helhetsmetoden inom sitt geografiska områdesansvar så som de är definierade i *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*.²

Effektmål - nationell nivå – bevakningsansvariga myndigheter

- Samtliga bevakningsansvariga myndigheter (inklusive MSB) på nationell nivå tillämpar färdigheterna för aktörsgemensamma former och helhetsmetoden inom sitt ansvarsområde så som de är definierade i *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*.
- Sektorsansvariga myndigheter på nationell nivå tillämpar färdigheterna för aktörsgemensamma former och helhetssyn såväl inom sitt ansvarsområde som tvärsektorielt, mellan sektorer.

Effektmål – näringslivsaktörer

- Utvalda näringslivsaktörer har förmåga att fungera tillsammans med offentliga aktörer i det aktörsgemensamma arbetet i samband med hanteringen av samhällsstörningar för att uppnå inriktning och samordning.

Effektmål - aktörer som erbjuder metod-, teknik- och kompetensstöd

- Aktörer som erbjuder metod-, teknik- och kompetensstöd arbetar i enlighet med kunskaps- och färdighetsmål i *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*.

¹ Målsättningen ligger i linje med kommunens uppgifter inom ramen för "Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022".

² Enligt "Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022" ska länsstyrelserna stödja kommunerna i implementeringen av Gemensamma grunder.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Färdighetsmål aktörsgemensamma former och helhetsmetoden:

Inom området aktörsgemensamma former ska aktören kunna:

Mål riktade till samtliga aktörer:

- tillämpa former för inriktning och samordning,
- ta fram initial bedömning till andra aktörer,
- visa hur en inriktnings- och samordningsfunktion kan initieras,
- använda de aktörsgemensamma fokusområdena analys, samlad lägesbild, kriskommunikation och informationsdelning som underlag för gemensamt agerande,
- agera i rollen som representant i en inriktnings- och samordningsfunktion ,
- lösa tilldelade uppgifter i ett stöd till inriktnings- och samordningsfunktion,
- agera i rollen som inriktnings- och samordningskontakt,

Mål riktade till aktörer med geografiskt områdesansvar och MSB:

- samordna arbetet i en inriktnings- och samordningsfunktion
- agera i rollen som värd för en inriktnings- och samordningsfunktion,
- organisera stöd till en inriktnings- och samordningsfunktion,
- agera i rollen som värd för stödet

Inom området helhetsmetoden ska aktören kunna

Mål riktade till samtliga aktörer:

- tolka skeendet vid samhällsstörningar
- identifiera hjälpbehov och åtgärdsbehov
- analysera gemensam hantering
- visa hur inflytande kan utövas vid samhällsstörningar

Årsvisa handlingsplaner

Varje arbetspaket etablerar årsvisa handlingsplaner som specificerar aktiviteter och åtgärder för att nå de övergripande målen i den strategiska planen. Handlingsplanen visar även hur MSB valt att organisera arbetet under året.

Handlingsplanerna fastställs av MSB senast i slutet av januari för verksamhetsåret.

Uppföljning

Vad varje utbildningstillfälle/aktivitet genomförs utvärderingsenkäter.

Varje år görs en årsrapport och en analys av genomförda aktiviteter och måluppfyllelse som grund för följande års handlingsplan. Årsrapporten sammanställs och levereras till koordinatören senast i början av december för innevarande verksamhetsår.

Under perioden 2019-2022 görs minst en utvärdering av aktörernas förmåga kopplat till färdighetsmålen för aktörsgemensamma former och helhetsmetoden.